

**VASTSE-KUUSTE KOOLI
RISKIANALÜÜS**

**Vastse-Kuuste
2015**

ÜLDANDMED

Riskianalüüsi teostamise koht: Vastse-Kuuste Kool, Hariduse 1, Vastse-Kuuste, Vastse-Kuuste vald 63601 Põlvamaa.

Riskianalüüsi teostamise aeg: jaanuar – juuni 2015.

Riskianalüüsi teostajad: direktor Inge Kalle, käsitöö õpetaja Kätlin Jõesaar, töö- ja tehnoloogiaõpetuse õpetaja Tarvo Lillestik, loodusainete õpetaja Egle Mäe, füüsikaõpetaja Reet Lahe, kehalise kasvatuse õpetaja Reet Johanson, töö- ja tehnoloogiaõpetuse õpetaja ja töökeskkonnavolinik Tarvo Lillestik.

SISSEJUHATUS

Käesoleva riskianalüüsi eesmärgiks on selgitada välja Vastse-Kuuste Koolis esineda võivad terviseohtlikud ohuolukorrad ja neid põhjustavad faktorid ning hinnata ohuolukorra tagajärgi ja toimumise tõenäosust. Riskianalüüsi põhjal koostatakse tegevuskava riskide vähendamiseks töökeskkonnas.

Füüsikalised ohutegurid:

- 1) müra, vibratsioon, ioniseeriv kiirgus, mitteioniseeriv kiirgus (ultraviolettkiirgus, laserkiirgus, infrapunane kiirgus) ja elektromagnetväli;
- 2) õhu liikumise kiirus, õhutemperatuur ja -niiskus, kõrge või madal õhurõhk;
- 3) masinate ja seadmete liikuvad või teravad osad, valgustuse puudused, kukkumis- ja elektrilöögioht ning muud samalaadsed tegurid.

Töökoha sisekliima: õhutemperatuur ja -niiskus ning õhu liikumise kiirus, värske õhk. Sobiva sisekliima määramisel arvestatakse töötajate arvu ruumis, töötajate vaimset ja füüsilist koormust, tööruumi suurust, kasutatavate töövahendite spetsiifikat.

Keemilised ohutegurid: asutuses käideldavad Kemikaaliseaduse § 5 lõikes 1 määratletud ohtlikud kemikaalid ja neid sisaldavad materjalid.

Bioloogilised ohutegurid: mikroorganismid (bakterid, viirused, seened jm), sealhulgas geneetiliselt muundatud mikroorganismid, rakukultuurid ja inimese endoparasiidid ning muud bioloogiliselt aktiivsed ained, mis võivad põhjustada nakkushaigust, allergiat või mürgistust.

Füsioloogilised ohutegurid: füüsilise töö raskus, sama tüüpi liigutuste kordumine ning üleväsimust põhjustavad sundasendid ja -liigutused töös ning muud samalaadsed tegurid, mis võivad aja jooksul viia tervisekahjustuseni.

Psühholoogilised ohutegurid: monotoonne või töötaja võimetele mittevastav töö, halb töökorraldus ja pikaajaline töötamine üksinda ning muud samalaadsed tegurid, mis võivad aja jooksul põhjustada muutusi töötaja psüühilises seisundis.

RISKIANALÜÜSI METOODIKA

Riskianalüüs on teostatud kõikidele töötajatele, võttes arvesse töökohtade ja töövahendite kasutamisega ning töökorraldusega seotud terviseriske. Aluseks on võetud Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse nõuded (väljavõtted on esitatud lisas 1) ning Euroopa Liidu Töötervishoiu ja Tööohutuse agentuuri riskihindamisjuhend. Töötajate kaasamiseks viidi läbi kirjalik küsitlus ning vesteldi nendega riskianalüüsi teostamise käigus. Arvestati ka Soome- Eesti töökeskkonna- alase projekti soovitusi, milles Vastse-Kuuste Kooli personal osales aastatel 2010 – 2012.

Riski suuruse hindamiseks kasutati lisas 2 esitatud riskimaatriksit. Võttes arvesse ohutegurist tuleneva võimaliku kahju tekkimise tõenäosust ja tagajärgede raskusastet, on riskitasemete I - V alusel hinnatud terviseriski järgmiselt:

Riskitase I - II: Madal risk (1) – kui risk on madal ja hinnatud lubatavaks, on vaja tagada, et see nii ka püsiks.

Riskitase III: Keskmine risk (2) – kui risk on keskmine ja hinnatud lubatavaks, on soovitatav kavandada tegevusi riskitaseme alandamiseks.

Riskitase IV-V: Kõrge risk (3) – kui risk on kõrge ja hinnatud lubamatuks, tuleb otsekohe astuda samme riski vähendamiseks.

Riski lubatavust otsustatakse üldiselt printsiibil:

- kõrge risk (3) ei ole lubatav,
- madal (1) ja keskmine risk (2) on lubatav.

ASUTUSE TUTVUSTUS

2015. aasta 1. jaanuari seisuga õppis Vastse- Kuuste Koolis 81 õpilast. Õpetajaid on 18, abipersonali 7 inimest. Hoones viibib korraga maksimaalselt 120 inimest, neist 25 on kooli töötajad.

Koolihoone on ehitatud eri aegadel. 1942.aastast asub kool vanas mõisahoones, mille kapitaalne ümberehitus tehti 1996. Praegu paiknevad mõisahoones järgmised ruumid: I korrusel köögiblokk, söökla, tüdrukute tööõpetuse kabinet, eripedagoogi ruum. Söökla teenindab kooli ja lasteaed Kaari lapsi ning töötajaid. Valla sotsiaaltöötaja viib üks kord nädalas sooja toitu üksi elavatele vanuritele. Mõisahoone II korrusel asuvad juhtkonna

ruumid (direktor, õppealajuhataja, sekretär), õpikute ruum, õpetajate tuba, loodusainete kabinet ja arvutiklass.

1965.aastal ehitati mõisahoone juurde 6 klassiruumiga õppekorpus. Sellele lisandus 1986 veel 4 klassiruumi. Praegu on selles hooneosas kokku üheksa klassiruumi. I korruse kahes ruumis paikneb Vastse-Kuuste raamatukogu.

1988.aastal valmis hoone võimlaosa, mis remonditi põhjalikult 1998. Samal aastal ehitati õppekorpuse II korrusel välja muusikaklass. 2014.aastal tehti võimla riietusruumides põhjalikud renoveerimistööd ning ehitati välja kaks saunaruumi. Võimla on tihedas kasutuses. Lisaks kehalise kasvatus tundidele viiakse seal läbi ringitunde (pallimängud, vibusport, robotika). Kolmel õhtul nädalas kell 18-21 on võimla sportimiseks avatud vallaelanikele. Saalis toimuvad ka maakondlikud korvpallivõistlused. Võimlablokis on veel üks ruum, kus tegutseb valla noortekeskus, mis on avatud kella 14st 18ni.

1999.aastal võeti poiste tööõpetuse klassina kasutusele kooli hoovil paiknev garaažihoone. Ühe arengueesmärgina oleme paika pannud selle hoone põhjaliku ümberehituse, et poiste töö- ja tehnoloogiaõpetuse tunde saaks pidada nõuetekohastes ruumides.

Õppekorpust koetakse tsentraalselt, poiste tööõpetuse klass on puuküttel.

Ametite järgi võib töötajad jaotada järgnevalt: õpetajad, huvijuht, eripedagoog, direktor, sekretär, peakokk, kokk, kolm koristajat, majahoidja.

Pedagoogide tööaeg täiskohaga töötamisel on 35 tundi nädalas, direktori, huvijuhil, peakokal, kokal, sekretäril, majahoidjal ja koristajatel on tööaeg täiskohaga töötamisel 40 tundi nädalas. Üldjuhul on tööaeg E - R 8.00 - 16.00.

Töötajatel on võimalus einetada söögivahetunni ajal kooli sööklas, kuna õpetajate ja pikapäevarühma kasvatajate töö iseloomu tõttu ei ole võimalik anda vaba aega puhkamiseks ja einetamiseks. Kõik kooli töötajad käivad iga kahe aasta järel terviskontrollis tervishoiuarsti juures.

Eririskidega töötajad on õpetajad, kes puutuvad kokku psühho-sotsiaalse ohuteguriga.

RISKIANALÜÜSI TULEMUSED

Tabel 1. Töökeskkonna ohutegurid, terviseriski hinnang ja soovitused

Jrk. nr.	Ohutegur	Tingimuste kirjeldus (hinnang olukorrale, kasutusel olevad abinõud), <i>esinemiskoht</i>	Riskitase hinnang riskile	Soovitused ja ettepanekud kavandatavateks tegevusteks
1.	2.	3.	4.	5.
1. Füüsilised ohutegurid				
<i>Füüsilised nähtused</i>				
1.1	Õhu temperatuur	Sundventilatsioonisüsteem on paigaldatud õppekorpusesse ja kööki, teisi ruume saab õhutada akende avamisel, olemas keskkütteradiaatorid.	I- II madal (1)	Ventilatsioonisüsteemi paigaldus võimlasse ja poiste tööõpetuse klassi eelarvevahendite olemasolul
		Kevadel ja suvisel ajal võib õhutemperatuur tõusta kõrgemale mugavast tasemest. Pimendavad rulood on kasutusel kõikides klassides. Kõikides ruumides on aknad avatavad.	I madal (1)	-
1.2	Õhu suhteline niiskus	Vastab kehtivatele nõuetele.	I madal (1)	-

		Külmal aastaajal võib õhuniiskus klassides ja tööruumides langeda madalamale optimaalsest. Kuiv õhk põhjustab ka tavapärasest enam staatilist elektrit.	I madal (1)	Vajadusel kütteperioodil võtta kasutusele õhuniisutid ja õhu ionisaatorid.
1.3	Töötamine välistingimustes	Temperatuur, niiskus ja sademed vastavalt aastaajale. Olemas on sobiv tööriietus. (<i>majahoidja, kehalise kasvatuse õpetaja</i>). Võimaldatud on soojade jookide tarbimine (kohv, tee).	I madal (1)	
1.4	Õhuvahetus	Sundventilatsioonisüsteem on paigaldatud õppekorpusesse ja kööki, teisi ruume saab õhutada akende avamisel.	II madal (1)	Ventilatsioonisüsteemi paigaldus võimaldab ja poiste tööõpetuse klassi eelarvevahendite olemasolul
1.5	Tuuletõmme	Õhutamiseks ja õhu jahutamiseks kevadsuvisel ajal avatakse aknad, mistõttu tekib tuuletõmme	I madal (1)	Vältida tuuletõmbe tekitamist.
1.6	Loomulik valgustus	Loomulik valgus on olemas kõikides klassi- ja tööruumides.	I madal (1)	-
1.7.	Valgustus	Klassiruumide valgustus on õppekorpused sobiv, standardiga ettenähtud tasemel. Halb valgustus poiste tööõpetuse ruumis.	II madal (1)	Viia poiste tööõpetuse ruumi valgustus nõuetekohasele tasemele hiljemalt 2017.aasta kevadel
		Valgustid on korrektsed ja vastavad standardile.	I madal (1)	-
		Tahvlivalgustid olemas kõikides klassides	I madal (1)	-

1.8	Pidev kokkupuude veega	Koristajad, peakokk, kokk on sageli kontaktis veega. Olemas on kummikinnaste kasutamise võimalus. Võimalike nahaprobleemide ennetamiseks on kasutusel puudrivabad kindad ja kätekreem.	I madal (1)	Teostada seiret vee puhtuse üle (veeproovid).
1.9	Müra ja vibratsioon	Poiste töö- ja tehnoloogiaõpetuse ruumides esineb erinevate seadmete kasutamise kõrge müratase ja vibratsioon (lihvmasin, tikksaag. Samuti puutuvad mürarohkete ja vibreerivate seadmetega kokku <i>peakokk, kokk</i> .	II madal (1)	Jälgida müra- ja vibratsioonitaset, varustada töötajad ja õpilased nõuetekohaste kaitsevahenditega, teavitada neid müra kuulmist kahjustavast toimest.
1.10	Tolm	Puutööklassis esineb puidutolmu. Koristajad puutuvad iga päev kokku liivatolmuga, kriiditolmuga, remondiperioodil ka ehitustolmuga.	II madal (1)	Vajadusel kasutada tolmu maske ja muid kaitsevahendeid (nt prillid).
1.11	Elekter: juhtmed, pistikud	Elektriseadmed korras, kontrollitud. Visuaalsel vaatlusel puudujääke ei täheldatud.	II madal (1)	Pikendusjuhtmete kasutamisel arvestada pingetugevusega erinevate seadmete samaaegsel kasutamisel.
		Kõigil õpetajatel on igapäevaselt kontakt juhtmete ja kontaktidega, sest kõikides klassides on lauaarvutid, projektorid, lisaks kasutatakse dokumendikaameraid	II madal (1)	Veenduda regulaarselt kasutatavate seadmete korrashoius. Vahetada välja olemasolevad seadmed ja töövahendid jms.
1.12			I madal (1)	-

1.13	Elekter: Seadmete kasutamine	Keemia, füüsika, käsitöö, töö- ja tehnoloogiaõpetuse õpetajad, koristajad, peakokk ja kokk puutuvad kokku erinevate seadmete ja töövahenditega (katseseadmed, õmblusmasinad, puutöömasinad, juurviljakoorijad, riivid, ketjad jms).	II madal (1)	Täita täpselt kasutusjuhendeid ja ohutusnõudeid, kasutada vajalikke kaitsevahendeid
1.14	Tuleoht	Poiste tööõpetuse klassis on puuküte. Kogu majas on palju elektrijuhtmeid ja seadmeid. Köögis on elektripliit, kombiahi, elektiline supikatel, nõudepesumasin, külmikud. Kogu majas on nõuetekohane arv kustuteid (pulberkustutid, köögis ka üks rasvakustuti), mida nõuetekohaselt vaadeldakse ja hooldatakse. Olemas viis tuletikki. Evakuatsiooniteed on vabad, maja on jaotatud tuletõkkesektsioonideks, hoones on toimiv ja hooldatud tulekahjusignalisatsioonisüsteem.	II madal (1)	Täita ohutusnõudeid, tunda ohuolukorras käitumise plaani, osata kasutada esmaseid tulekustutusvahendeid.

1.15	Liikumisteed, kukkumine, komistamine ja libisemine	Majasisesteks liikumisteedeks on koridorid ja trepid, välisterrituumil hoov ja asulat läbiva peatee ääred. Treppide käsipuud on korras, esimene ja viimane aste nõuetekohaselt tähistatud. Sisetreppide ja köögipoolse välistrepi pind on kaetud libisemist takistava epoksiidkattega. Hoovi on paigaldatud sissesõitu keelavad liiklusmärgid, peaukse ees on tähistatud ülekäigurada. Peaust ja sõiduteed eraldab rinnatis. Talveperioodil tehakse hoovis ja koolimaja ümber õigeaegselt lume- ja libedusetõrjet.	II madal (1)	Talveperioodil jälgida, et majahoidja liivataks käiguteid õigeaegselt.
1.16	Kukkumine kõrgusest	Koristajad kasutavad suurpuhastuste ajal kokkupandavat redelit. Teenust osutav töömees kasutab kokkupandavat redelit pirnide ja valgustorude vahetamisel, korvialuste parandustöödel võimlas. Akende pesemisel üks kord aastas tellitakse tõstuk.	II madal (1)	Järgida ohutusnõudeid, veenduda, et redel on kasutuskõlblik.
1.17	Teravad servad, nurgad, teravad ja teravaotsalised esemed	Köögis metallpindadega laudad, katla servad, noad, kartulikooremisemasina osad. Tüdrukute tööõpetuse klassis noad, õmblusnõelad, heelegelnõelad. Poiste käsitööklassis lõiketerad jm töövahendid.	II madal (1)	Järgida ohutusnõudeid, teada esmaabivahendite asukohta, osata anda esmaabi ja kutsuda abi
1.18	Liiklusõnnetused	Koolimaja asub asulat läbiva peatee ääres. Õpilased käivad bussidega võistlustel, õppekäikudel, teatris jm. Õpilased lähevad jalgsi perearsti vastuvõtule, kultuurimajas toimuvatesse ringidesse ja üritustele.	II madal (1)	Tuletada õpilastele meelde ohutu liiklemise reegleid ja kodukorra reegleid.

1.19	Muud erakorralised ohud	Plahvatused, varingud, kukkuva eseme alla jäämine, äkkrünnakud vms	II madal (1)	Olla tähelepanelik, järgida üldisi ohutusnõudeid, teada esmaabivahendite asukohta, osata anda esmaabi ja kutsuda abi
2. Keemilised ohutegurid				
2.1	Kokkupuude kemikaalidega	Koristamisel kasutatakse sertifitseeritud kemikaale.	II madal (1)	Jälgida toodete ohutuskaartides sisalduvaid juhiseid, täita kemikaalide kasutamise ja hoiustamise nõudeid. Kasutada vajalikke kaitsevahendeid ja käitlemise nõudeid.
		Keemiatundides viib õpetaja läbi katseid erinevate reaktiividega.		Järgida ohutusnõudeid. Suuremat ohtu kätkevaid katseid demonstreerib õpetaja ise.

3. Bioloogilised ohutegurid				
3.1	Viirused, bakterid, endoparasiidid, seened	Töökeskonnas esineda võivad bioloogilised ohutegurid on juhuslikku laadi: nakkushaiguste periood, toiduainete saastumine, hügieenireeglite rikkumine vms (selgitus lisas 4). Kõikides tualettruumides ja sööklas on olemas seebidosaatid ja paberkäterätid. Haiguspuhangute ajal kasutame ukselinkide ja pindade puhastamiseks pindade kiirdesinfektanti Toidu-remisept. Köögis on seebidosaatides desinfitseeriv geel Remigel. Duširuumides kasutame kloori sisaldavat aluselist üldpuhastusainet Erikois-Iduna.	III keskmine (2)	Järgida pidevalt hügieenireegleid. Kasutada koristamisel õigeid puhastusaineid. Teostada seiret joogivee ja köögi tööpindade puhtuse üle (veeproovid, uhtmeproovid tööpindadelt).
4. Füsioloogilised ohutegurid				
4.1.	Liikumisruumi piisavus ja sobivus	Koolihoone ruumid on praeguse õpilaste ja töötajate arvu jaoks piisava suurusega ja vastavad normidele. 2007.aastal osteti õpilastele kaasaegsed ühekohalised lauad. Arvutitööga seotud lauad, toolid ja kuvarid nii klassides kui töökohtadel on valdavalt nõuetekohased.	I madal (1)	Uuendada arvutiklassi toolid 2017.aasta eelarvevahenditest.

4.2		Direktor, õppealajuhataja ja sekretär töötavad enamuse ajast arvuti taga. Töökohad on sisustatud nõuetekohaselt. Töö on vähese füüsilise koormusega.	II madal (1)	Järgida „Kuvariga töötamise tervishoiu ja tööohutuse nõudeid“ (RT I 2000, 86, 556)
	Töösensid ja liigutused	Pedagoogilise personali töö on vahelduva iseloomuga. Kuna kõik klassid on varustatud projektoriga, on tahvlile kirjutamise osakaal vähenenud. Enamasti on töö vähese füüsilise koormusega, välja arvatud algklasside ja kehalise kasvatusõpetajatel.	II madal (1)	Järgida tervishoiuarsti soovitusi. Soodustada töötajate töövälisest kehalisest aktiivsusest.
		Köögitöötajatel ja muul tehnilisel personalil esineb töö iseloomust tulenevaid sündasendeid (seismine, kummardamine, kükitamine, käte ühesuunalised liigutused, kehapöörded, koristuskäru liigutamine, raskuste tõstmine jms). Töö on seotud mõõduka füüsilise koormusega.	II madal (1)	Järgida „Tervishoiu ja tööohutuse seaduse“ (RT I, 26.02.2015, 17) ja teiste seaduste ning määruste nõudeid, sõltuvalt töö iseloomust. Järgida tervishoiuarsti soovitusi. Soodustada töötajate kehalisest aktiivsusest.
4.3.	Töö arvutiga, kuvariga töötamise aeg	Pedagoogide töös suureneb järjest arvuti ja erinevate nutiseadmete osakaal. Suureneb koormus nägemisele.	II madal (1)	Järgida „Kuvariga töötamise tervishoiu ja tööohutuse nõudeid“ (RT I 2000, 86, 556).
4.4.	Nägemistingimused, valguspeegeldused	Klasside valgustus vastab normidele. Kõikides klassides on rohelised tahvlid ja nõuetekohane tahvlivalgustus. Õpetajate käsutuses on LCD-monitoridega arvutid, projektorid ja ekraanid.	II madal (1)	Teostada nõuetekohasest valgustuse mõõtmist. Järgida „Kuvariga töötamise tervishoiu ja tööohutuse nõudeid“ (RT I 2000, 86, 556).

4.5	Koormus häälepaeltele	Suurem koormus on kehalise kasvatuse ja muusikaõpetajal. Õpetajatel esineb häälepaelte põletikku.	II madal (1)	Juhtida tähelepanu õigele häälepaelte kasutamisele (rääkimine nn õhu pealt), võimaldada sooja joogi pause.
4.6	Raskuste teisaldamine	Raskuste teisaldamist tuleb ette koristajate ja köögipersonali töös.	II madal (1)	Järgida raskuste käsitsi teisaldamise nõudeid (RTL 2001, 35, 468). Juhendada töötajaid õigete võtete ja tehnika osas.
5. Psühholoogilised ohutegurid (võivad põhjustada stressi ja muid psüühilisi kõrvalekaldeid)				
5.1	Töökoormus	Õpetajad peavad tagama tunnis korra, lahendama konflikte nii õpilaste kui vanematega, hoidma tihedat sidet kodudega, on avaliku tähelepanu all ka väljaspool kooli. Tihti võtavad vanemad ühendust väljaspool tööaega. Koormus on suur ka seoses pidevalt uueneva õppekava ja muutuva seadusandlusega.	III keskmine (2)	Korraldada eneseabi ja psühholoogilisi koolitusi. Nõustada keerulistes olukordades. Vajadusel suunata spetsialisti vastuvõtule. Võimaldada tööl puhkepause, planeerida aeg ja võimalused, et õpetaja ei peaks tööasju koju kaasa võtma. Korraldada ühiseid üritusi, väljasõite, tunnustada edusammude eest. Soodustada töötajate kehalist aktiivsust.
5.2	Vägivald	Vaimne ja füüsiline vägivald õpilaste seas on sagenenud. Õpilased on sageli väsinud (kodus pole kehtestatud õiget režiimi). Palju aega veedetakse internetis, kus mängitakse vägivaldseid mängu, mis tekitavad tunde, et vägivald on lubatud ja soositud vahend kõigi arusaamatuste lahendamiseks.	II madal (1)	Korraldada eneseabi ja psühholoogilisi koolitusi. Nõustada keerulistes olukordades. Vajadusel suunata spetsialisti vastuvõtule.